

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Sylabus

Informace o předmětu nk4140 Školní management a poradenství (kombinovaná forma studia)

Období

Jaro 2021

Rozsah

7/7/0; 3 kredity

Ukončení: zkouška

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D. (přednášející)

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D. (cvičící)

Mgr. Jiří Sliacky, Ph.D. (cvičící)

Garance

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.

Katedra pedagogiky sportu – Fakulta sportovních studií

Kontaktní osoba: doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.

Dodavatelské pracoviště: Katedra pedagogiky sportu – Fakulta sportovních studií

Rozvrh

Pá 12. 3. 13:00–14:40 virtuální místnost

Pá 19. 3. 12:10–14:40 virtuální místnost

Pá 23. 4. 12:35–14:15 virtuální místnost

Rozvrh seminárních/paralelních skupin (J. Sliacky):

Pá 19. 3. 10:05–11:45 virtuální místnost

Pá 28. 5. 14:15–15:55 virtuální místnost

Pá 4. 6. 12:35–15:05 virtuální místnost

Omezení zápisu do předmětu

Předmět je určen pouze studentům mateřských oborů.

Mateřské obory/plány

Učitelství tělesné výchovy pro základní a střední školy (program FSpS, N-UTV)

Cíle předmětu

Hlavním cílem předmětu je vybavit studenty základními znalostmi z oblasti školního managementu a poradenství tak, aby porozuměli principům fungování školy jako organizace, a rozvíjet jejich kompetence k řešení situací vyplývajících z učitelské profese.

Výstupy z učení

Student po absolvování předmětu definuje základní koncepce managementu, charakterizuje klíčové pojmy z obecného managementu, vysvětlí vzdělávací systém České republiky, identifikuje zásadní složky ovlivňující kulturu školy, diskutuje možnosti evaluace školy, kategorizuje jednotlivé funkce pedagogických pracovníků, analyzuje organizační strukturu školy, aplikuje znalosti z právního minima do pedagogické praxe a do pracovně-právních vztahů, vyjmenuje základní školní dokumentaci a zdůvodní její význam, popíše poradenský systém v České republice, určí hlavní aktéry školního poradenského pracoviště a objasní jejich činnost a možnosti spolupráce se školou a rodiči.

Osnova

1. Historický exkurz do teorie managementu a její odraz ve školském managementu (definice managementu, 1. období – začátek 20. století: klasický management, psychologicko-sociální škola, 2. období – od 2. světové války až do 70. let 20. století, 3. období – od konce 70. let až do 90. let 20. století, 4. období – od 90. let 20. století do současnosti).
2. Základní kategorie managementu (vize, stanovování cílů, plánování, řízení, vedení, zdroje s důrazem na lidský kapitál jako cenné aktivum, rozhodování, organizování, kontrolování, úroveň řízení, školský, školní a třídní management). Motivace pracovníků (vnitřní a vnější faktory, Maslowova pyramida potřeb).
3. Vzdělávací politika ČR, priority Strategie 2030+, RVP, revize RVP, ŠVP. Školský zákon.
4. Zřizovatelé škol v souvislosti s typem školy. Autonomie škol. Školský systém ČR. Právo na vzdělání. Povinná školní docházka v ČR.
5. Kultura školy a její faktory. PR školy, komunikační kanály školy (web, sociální sítě, informační systém). Třídní klima.
6. Evaluace a autoevaluace školy. Česká školní inspekce a její hodnocení školy. Funkce vnější a vnitřní evaluace školy. Výroční zpráva o činnosti školy.
7. Ředitel školy (konkurzní řízení, jmenovací dekret), zástupce ředitele a jejich role v řízení a vedení školy. Základy financování školy, doplňková činnost školy.
8. Organizační struktura školy, školská zařízení (školní družina, školní klub – zájmové kroužky, školní jídelna), školní pracoviště (poradenské pracoviště), pracovní skupiny (předmětové komise, výchovné komise) a pracovní týmy. Školská rada.
9. Právní minimum pro učitele ve vztahu k žákům (BOZ, GDPR ve smyslu respektování žákovských práv) a ve vztahu k TV (hodnocení výuky TV, ukončené základní vzdělání). Školní řád. Provozní řád tělocvičny, venkovního hřiště apod.
10. Právní minimum pro zaměstnance (ucházení se o pracovní místo, webové portály s nabídkou práce pro učitele, výběrové řízení a využití portfolia, náležitosti před podpisem smlouvy, pracovní smlouva, úvazek, plat, pracovní doba, náplň práce (včetně suplovací pohotovosti, dohledů), práva a povinnosti zaměstnance, vstupní školení,

pracovní řád, pracovní místo, příprava na pedagogickou činnost – tematický plán, příprava na vyučovací jednotku). Uvádějící učitel. Další vzdělávání pedagogických pracovníků. Rozšiřování aprobační formou ČŽV.

11. Další možné funkce pedagogických pracovníků: třídní učitel, předseda předmětové komise, výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog, speciální pedagog, asistent pedagoga, koordinátor ŠVP, koordinátor ICT, správce sbírek, vedoucí LVK atd.
12. Školní dokumentace (ŠVP, třídní výkazy, třídní knihy, školní matrika, (elektronické) žákovské knížky, individuální vzdělávací plán).
13. Vznik poradenského systému v ČR. Stávající školský poradenský systém (PPP, SPC, SVP) a další subjekty (OSPOD, Policie ČR). Školní poradenská pracoviště a jejich zaměření. Legislativní zakotvení poradenských služeb ve školách.
14. Hlavní aktéři školního poradenského pracoviště: výchovný poradce, školní metodik prevence (Minimální školní preventivní program), školní psycholog, speciální pedagog, asistent pedagoga a jejich vzájemná spolupráce se zákonným zástupcem, popř. PPP a SPC. Individuální vzdělávací plán, podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zohlednění v práci učitele.

Literatura

povinná literatura

- TROJAN, Václav. *Pedagogický proces a jeho řízení*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, viii, 87 stran. ISBN 9788075981158.
- TROJAN, Václav – Irena TROJANOVÁ – Monika PUŠKINOVÁ. *Zástupce ředitele aneb život mezi mlýnskými kameny*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 134 stran. ISBN 9788075981110.
- TROJANOVÁ, Irena. *Ředitel a střední management školy: průvodce pro ředitele a střední management ZŠ a SŠ*. 1. vydání. Praha: Portál, 2014, 171 stran. ISBN 9788026205913.
- MERTIN, Václav – Lenka KREJČOVÁ. *Výchovné poradenství*. 2. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013, 363 stran. ISBN 9788074783562.
- *Školské zákony (školský zákon, zákon o pedagogických pracovnících, zákon o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy): výklad, prováděcí předpisy, související předpisy: stav k 1. 10. 2009*. Praha: Eurounion, 2009, 727 stran. ISBN 9788073170820.

doporučená literatura

- TROJAN, Václav. *Ředitel školy: uvažování o vyvažování života ředitelů škol*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, 164 stran. ISBN 9788076760097.
- BITTMANNOVÁ, Lenka. *Speciálněpedagogické minimum pro učitele: co dělat, když do třídy přijde žák se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vydání. Praha: Pasperta, 2019, 157 stran. ISBN 9788088290148.
- GINNIS, Paul. *Efektivní výukové nástroje pro učitele: strategie pro zvýšení úspěšnosti každého žáka*. 1. vydání. Praha: Edulab, 2017, XXIII, 365 stran. ISBN 9788090608269.
- TROJANOVÁ, Irena. *Hodnocení učitelů: náměty pro práci ředitelů škol a školských zařízení*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 132 stran. ISBN 9788075528698.

- LAZAROVÁ, Bohumíra. *Netradiční role učitele. O situacích pomoci, krize a poradenství ve školní praxi*. 2. vydání. Brno: Paido, 2008, 69 stran. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7315-169-0.
- BĚLOHLÁVEK, František – Pavol KOŠŤAN – Oldřich ŠULEŘ. *Management*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2006, viii, 724 stran. ISBN 802510396X.
- PRÁŠILOVÁ, Michaela. *Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, 212 stran. ISBN 8024414155.
- BĚLOHLÁVEK, František. *Jak řídit a vést lidi*. 2. doplněné vydání. Praha: Computer Press, 2000, VIII, 100 stran. ISBN 8072263080.
- KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese: psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. 4. vydání. Praha: Portál, 2000, 147 stran. ISBN 807178429X.
- POL, Milan – Bohumíra LAZAROVÁ. *Spolupráce učitelů: podmínka rozvoje školy: řízení spolupráce, konkrétní formy a nástroje*. 1. vydání. Praha: Agentura Strom, 1999, 78 stran. ISBN 8086106071.

Výukové metody

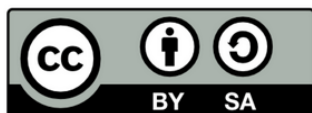
Přednáška, diskuse, týmová práce, individuální práce. Při on-line výuce bude aktivita studentů podporována využitím výukových aplikací.

Metody hodnocení

Plnění dílčích úkolů, vypracování a prezentace tematické práce, písemný test, ústní zkouška s plněním aplikačního úkolu.

Další komentáře

Inovace předmětu Školní management a poradenství proběhla v rámci projektu Zkvalitnění a Inovace Přípravy budoucích učitelů na MUNI (ZIP MUNI), reg. č. p.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0016170.

Tento sylabus předmětu **Školní management a poradenství**, jehož autorkou je **doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.**, který je dostupný z: **Databáze výstupů projektů OP VVV**, (<https://databaze.opvvv.msmt.cz>), lze užít v souladu s licenčními podmínkami **Creative Commons BY-SA 4.0 International** (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>)